

стан повного фізичного, психічного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб і фізичних вад.

У сучасній кримінально-правовій науці здоров'я розуміється дещо інакше, ніж у медичному сенсі.

Соціальне благополуччя, як частина здоров'я особистості, не є об'єктом кримінально-правової охорони. У певних випадках, при заподіянні шкоди здоров'ю певної тяжкості, дане благо може піддаватися порушенню, наприклад, у результаті непоправного знівечіння обличчя, позбавлення працездатності. В таких ситуаціях мова йде про порушення соціального благополуччя як наслідку, яке безпосередньо не впливає із суспільно небезпечного посягання, і, відповідно, знаходиться за межами складу злочину. Суспільство і держава завжди приділяли велику увагу проблемі здоров'я людини як об'єкта захисту від суспільно небезпечного посягання.

Тому правильне визначення поняття та змісту шкоди здоров'ю актуальне і в даний час. Таким є далеко неповний перелік підстав проведення дослідження відповідальності за посягання на здоров'я людини. Проте вже зараз однозначно можна стверджувати про те, що кількість подібних наукових праць повинна перерости у реальну якість кримінально-правового забезпечення життя та здоров'я людини.

Кононець В.П.,

канд. юрид. наук, доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності ДДУВС

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОМІРНОСТІ ПОРЯДКУ ЗУПИНЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Відповідно до норм Закону України "Про Національну поліцію", поліція в межах своєї компетенції з метою охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення застосовує превентивні заходи.

Превентивний захід застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень та має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним.

Одним із превентивних заходів є зупинення транспортного засобу.

Закон передбачає чіткий перелік підстав для зупинення транспортного засобу поліцейським і здійснюється лише у разі:

- 1) якщо водій порушив Правила дорожнього руху;
- 2) якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транс-

портного засобу;

3) якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;

4) якщо транспортний засіб перебуває в розшуку;

5) якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;

6) якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;

7) якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху;

8) якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;

9) порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв.

Крім цього, відповідно до пункту 14 прикінцевих та перехідних положень ЗУ «Про Національну поліцію», до створення, укомплектування спеціально підготовленими поліцейськими та забезпечення функціонування на всій території України патрульної поліції тимчасово, до 31 грудня 2016 року, дозволяється функціонування у складі поліції Державної автомобільної інспекції та підрозділів громадської безпеки, на які покладаються обов'язки з охорони публічного порядку та забезпечення безпеки дорожнього руху в окремих регіонах та населених пунктах, де тимчасово відсутня патрульна поліція.

Під час виконання повноважень з охорони публічного порядку та забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділи державної автомобільної інспекції та громадської безпеки керуються положеннями цього Закону та інших законів України і підпорядковуються відповідним керівникам територіальних органів поліції.

Так, працівники державної автомобільної інспекції, крім зазначених вище підстав, мають право зупинити транспортний засіб у разі:

1. Відсутності номерного знака на транспортному засобі або наявності номерного знака, який не відповідає встановленим вимогам, закріплений не у встановленому для цього місці, закритий іншими предметами чи забруднений, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані двадцяти метрів.

2. Наявності даних про використання транспортного засобу з протиправною метою.

3. Проведення цільових заходів (операції, відпрацювання, оперативні плани) для перевірки документів на право користування і керування транспортним засобом, документів на транспортний засіб.

Зазначені підстави передбачені п.13.1. Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС, яка затверджена наказом МВС України від 27.03.2009 №111 (далі – Інструкція).

На жаль, у Законі України "Про Національну поліцію" детально не прописано порядок зупинки транспортного засобу, а тому можливо під час здійснення даного превентивного заходу застосовувати порядок, який передбачений у наведеній вище Інструкції (п.п. 14.1), а саме: у разі прийняття поліцейським рішення про зупинку транспортного засобу останній повинен врахувати всі його наслідки (причину зупинки, дорожні умови, інтенсивність руху, освітлення або видимість ділянки дороги, можливий досвід водія).

Сигнал про зупинку транспортного засобу повинен бути поданий у зрозумілій для водіїв формі (сигналів), за допомогою жезла регулювальника, свистка чи рукою.

Місце для зупинки транспортного засобу після його повної зупинки повинне знаходитися попереду патрульного автомобіля, поліцейського автомобіля чи поста на відстані до 20 метрів.

Працівник поліції зобов'язаний привітатися, чітко й зрозуміло назвати свою посаду, звання та прізвище, повідомити про причину зупинки транспортного засобу, суть скоєного правопорушення у випадку його вчинення та висловити вимогу про пред'явлення водієм для перевірки посвідчення на право керування транспортним засобом, реєстраційного документа на транспортний засіб та поліса (сертифіката) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (пункт 14.7 вказаної Інструкції).

Крім цього, працівник поліції зобов'язаний бути культурним і ввічливим у спілкуванні з громадянами, неухильно дотримуватися законності та не допускати її порушень іншими працівниками.

Під час здійснення вищезазначеного превентивного заходу поліцейський зобов'язаний бути в однострої (стаття 20 даного Закону), на якому повинно бути розміщено нагрудний знак із чітким зазначенням його спеціального жетона. Закон забороняє поліцейському знімати з однострою чи приховувати нагрудний знак, а також будь-яким іншим чином перешкоджати прочитанню інформації на ньому або фіксуванню її за допомогою технічних засобів.

Поліцейським підрозділу спеціального призначення номер нагрудного знака додатково зазначається на однострої і на шоломі таким чином, щоб його було можна прочитати або зафіксувати за допомогою технічних засобів.

Як підсумок, можна зазначити, що підстави й порядок зупинення транспортних засобів регулюються двома нормативно-правовими актами, які є чинними на даний момент і кожен водій, задля уникнення неприємних ситуацій, має з ними ознайомитися. Працівникам правоохоронних органів також

слід керуватися лише положеннями цих законів для виключення можливості порушення конституційних прав та свобод людини.

1. Конституція України зі змінами від 01 січня 2005 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

3. Про затвердження Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС: наказ МВС України від 27.03.2009 № 111. *Відомості Верховної Ради України*. 2009. № 40-41. Ст. 379.

Корнякова Т.В.,
д-р юрид. наук, завідувач кафедри
адміністративного і кримінального права
Дніпровського національного
університету ім. О. Гончара

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВОЮ У МЕХАНІЗМІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ВІДНОСИНАМ

Сьогодні ми вирішуємо проблему створення правової держави. Слід зазначити, що ці процеси призвели до таких явищ, як посилення рівня злочинності та криміналізації економіки, на підґрунті послаблення державної політики, політичної та економічної нестабільності поширились корупційні відносини. Очікування суспільства й держави щодо протидії корупції знаходяться у стадії незадоволення. Ефективні правові механізми боротьби з цим явищем у повному обсязі не відповідають сучасним реаліям і, на жаль, залишаються лише наголошеними намірами. У той же час реальна мінімізація корупції є необхідною умовою належного соціального та економічного розвитку держави.

Кримінологічне уявлення корупції розглядається через корупційну злочинність як сукупність злочинів, які мають корупційний характер з використанням соціальної складової у вигляді підкупів державних службових та посадових осіб, лобіювання корпоративних інтересів та інших можливостей, пов'язаних із займаною посадою.

Головною ознакою корупційності відносин є протиріччя такої поведінки з існуючими моральними, правовими нормами, що встановлені у суспільстві й державі. У цьому контексті корупція є явищем, притаманним будь-якій державі та різним епохам. Проте, рівень корупціогенності відносин може бути різним. Його визначають безліч факторів, зокрема, стан економіки, право, політика та мораль.

Корупційні відносини розглядаються як відносини осіб, які мають пов-